

STORTINGET

Representantforslag 242 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Ingvild Kjerkol, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland,
Elise Bjørnebekk-Waagen og Tore Hagebakken

Dokument 8:242 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Kjerkol, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Elise Bjørnebekk-Waagen og Tore Hagebakken om å utrede og utarbeide forslag til lovhjemmel slik at kommuner som ønsker det, kan forsøke en ordning med obligatorisk innkalling til MMR-vaksinering

Til Stortinget

Bakgrunn

Ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO) er meslinger i sterk fremvekst i Europa, og antall personer som ble smittet, steg med 400 prosent i 2017, til 21 315 personer. Det året døde 35 personer av meslinger i Europa. På verdensbasis regner WHO med at sykdommen årlig forårsaker ca. 134 200 dødsfall (2015).

De fleste overlever heldigvis, men mindre kjent er det at flere får tilleggsykdommer, som hjernehinnebetennelse, lungebetennelse og varige skader på syn, hørsel eller nervesystem. Mange barn får nedsatt immunforsvar i flere år etter utbrudd.

WHO var godt i rute med målet om å utrydde meslinger i Europa innen 2010, slik de klarte med kopper i 1979. Men grunnet spredning av falsk forskning og anti-vaksinepropaganda snudde den positive utviklingen i 2009, og den må nå karakteriseres som problematisk.

Det er per i dag god vaksinasjonsdekning i Norge, og norske foreldre slutter lojalt opp om det offentlige barnevaksinasjonsprogrammet. Men utviklingen i land rundt oss og noen steder i Norge gjør at det er behov for en mer aktiv føre-var-holdning. Man kan ikke akseptere

at barn i Norge settes i fare ved en økende forekomst av dødelige sykdommer. Barn har rett på beskyttelse gjennom FNs barnekonvensjon og norsk lov, og det omfatter også en rett til medisinsk behandling eller å unngå sykdommer gjennom vaksinasjon. For å forebygge epidemier av meslinger er Folkehelseinstituttets anbefaling at minst 95 prosent av befolkningen bør være fullvaksinert.

Forsøksprosjekt i Oslo kommune

Oslo kommune har lenge ønsket å gjennomføre et prøveprosjekt med obligatorisk innkalling til vaksinasjon av barn under 16 år. I Oslo var registrert vaksinasjonsdekning i 2016 95 prosent blant toåringene, men dekningen varierer fra bydel til bydel, fra 93 prosent til 97 prosent. Blant 16-åringene er den 90 prosent, men også der er variasjonen stor, fra 77 prosent i én bydel til 94 prosent i en annen. Smittevernoverlegen i Oslo har anbefalt å vurdere obligatorisk vaksinering.

Smittevernloven åpner i dag for at departementet i forskrift kan fastsette at befolkningen eller deler av den skal ha plikt til å la seg vaksinere, jf. § 3-8 andre ledd, men da for å

«motvirke et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom»,

ikke nødvendigvis som et forebyggende tiltak. Dermed er det ingen klar lovhjemmel for kommuner som ønsker å gjøre innkalling til vaksinering obligatorisk, hverken for selve det materielle inngrepet eller for at en kommune har myndighetskompetanse til å vedta en slik forskrift.

Frankrike og Italia har innført obligatorisk vaksinasjon for alle vaksiner i barnevaksinasjonsprogrammet fra 2018. I Frankrike gjelder påbudet for de 11 vanligste

Beriktiget

sykdommene. I begge land ser det ut som om nekting av opptak i offentlige barnehager og skoler vil vi brukt som sanksjonsmuligheter.

Utrede sanksjoner

Mulige sanksjoner knyttet til obligatorisk innkalling bør ikke være like strenge som i Frankrike eller Italia. Det er ikke straff av foresatte som er poenget, men beskyttelse av barn mot sykdom, slik de har rett på etter norsk lov og FNs barnekonvensjon. I utgangspunktet virker det for strengt å nekte barn skolerett eller at familier skal fratras barnetrygd. En mulighet som kan gi barn økt beskyttelse og bør vurderes, er at myndighetene nekter uvaksinerte barn å dra til områder hvor risiko for sykdomsutbrudd er forhøyet. Regjeringen bør se på

denne og andre mulige sanksjonsmuligheter når den utarbeider forslag til lovendring.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå nødvendige endringer i smittevernloven og tilhørende forskrifter for å sikre hjemmel for at kommuner som ønsker det, kan gjennomføre prøveprosjekt med obligatorisk innkalling til MMR-vaksinasjon ved 15 måneder og 11–12 år.

14. juni 2018

Ingvild Kjerkol

Tuva Moflag

Tellef Inge Mørland

Elise Bjørnebekk-Waagen

Tore Hagebakken